

Tekenen in de Tijd 267

1-7 september 2024

Als tegenslag je treft, zelfs al is die niet al te ernstig, kan dat alles in een ander licht zetten. Erik Borgman raakte onverwacht in de lappenmand en kon maar weinig doen. Staan en lopen, zitten en liggen, alles was moeizaam. Het gaf hem te denken over kracht, zwakheid en God.

Ik beschouw het maar als een staaltje goddelijke ironie. Afgelopen vrijdag en zaterdag waren twee voor mij favoriete Bijbelteksten aan de beurt in de vespers. Beide verkondigen dat Gods kracht in zwakheid is verborgen. De prediking van het evangelie moet niet te mooi zijn, schrijft Paulus aan de Korintiërs, want dan verliest het kruis van Christus zijn kracht en gaat alle aandacht naar de retoriek en de overtuigingskracht van de prediker. Vervolgens wijst hij zijn geadresseerden erop dat ze maatschappelijk niet veel voorstelden, maar dat God hen niettemin heeft uitverkoren tot het geloof. Dat maakt zichtbaar, volgens hem, dat de dwaasheid van God wijzer is dan de mensen, de zwakheid van God sterker dan de mensen (1 Korintiërs 1,26). De ironie was nu, dat ik ze uit zwakheid niet kon lezen tijdens de vespers. Wel thuis natuurlijk, wat ik zo goed en zo kwaad als het ging ook heb gedaan.

Donderdagochtend was ik in het ziekenhuis voor een klein ingreep: er moest een teennagel verwijderd worden. Dat verliep vlot en na afloop had ik nauwelijks last of pijn. Dat wil zeggen: van en aan mijn teen. Maar door de ligbedden in het ziekenhuis en doordat ik de rest van de dag met mijn been omhoog moest zitten, kreeg ik spierpijn in mijn linker bil. Erge spierpijn. Die zorgde ervoor dat ik niet goed meer kon staan of lopen, zitten of liggen. Slapen ging alleen onder verdoving, maar die was steeds alweer uitgewerkt lang voor de nacht voorbij was. Sterker, ook een flinke tijd voordat er een nieuwe dosis mocht worden ingenomen. De pijn was niet heel erg en niet te vergelijken met bijvoorbeeld kies- of oorpijn. Maar hij zeurde de hele tijd: je ligt, zit of staat niet goed! je moet een andere houding vinden, want dit klopt niet! Dus ik maar zoeken, tevergeefs. Het bevordert de nachtrust niet bepaald en moe kun je steeds minder aan in de strijd tegen pijn, verveling en vermoeidheid overdag.

Het gaf me wel tijd om na te denken. Veel tijd, want wat kon ik anders doen. Dus ik dacht na over wat ik meemaakte. De rede bij mijn afscheid van de universiteit op 13 september gaat over de kracht van de zwakheid naar christelijke visie. Over lijden en dood die plaatsen van opstanding en leven worden. Ik was op dat nadenken daarom in zekere zin goed voorbereid. Ik had besloten dat ik aan het einde van de rede niet alleen dank zou uitspreken, maar ook de bereidheid de toekomst te ontvangen. Kome wat komen moet. Ik had me daarbij gerealiseerd dat ik met dit 'ja' tegen het komende mijn hand overspeelde. Hoe kan ik zeker zijn in staat te blijken om wat zou komen als gave van Godswege te ontvangen? Dat is zelf een gave Gods. En daar stond, zat en lag ik dan in mijn ellende. Ik voelde geen dankbaarheid, maar verdriet en boosheid. Verdriet om wat niet ging – werken aan een artikel dat al af had moeten zijn, bijvoorbeeld, om maar niet over dat staan en lopen, zitten en liggen te beginnen. Boosheid omdat het niet ging en omdat er geen houding te vinden was die serieus verlichting bracht. 'Wat zwak is, heeft God uitverkoren'? Zo voelde het niet bepaald.

Nu gaat het daar natuurlijk tot op zekere hoogte ook om. Het is in de relatie met God in zeker zin net als met het huwelijk. Natuurlijk is het fijn als je het leuk met elkaar hebt, mooie dingen meemaakt, het leven goed voor je is. Toch weet je nooit zo duidelijk dat de relatie 'klopt' als je de ander zonder schuldgevoel nodig kunt hebben. Als kribbigheid verdragen wordt, als je partner voor je opstaat om iets voor je te pakken ook al lag ze zelf net in bed. Of sliep ze zelfs net. En dat dan de stemming er toch niet onder lijdt. Of maar even, en een

beetje. Dat is geen geluksgevoel, het is veel dieper dan dat: het is de zekerheid dat het goed is. Nu gaat uiteindelijk bij God elke vergelijking mank. Anja zal ik niet hardop verwensen, maar gvd heeft meermaals geklonken. God draagt ons ook als we hem vervloeken en begrijpt dat het een uiting van liefde kan zijn. En van gemis. Waar ben Je nou? Ben je er nog?

I am not going anywhere! was de boodschap. Een diepe troost, wat mij betreft. Ik heb altijd grote moeite gehad met wat ik 'mooiweergeloof' noem. Als God alleen in verband gebracht wordt met het goede dat mensen overkomt. Een God die niets te maken heeft met de moeders en kinderen in Gaza en met de gijzelaars van Hamas en hun angstige of treurende naasten, kan geen God zijn. Die gaat maar over een klein stukje van de werkelijkheid. Echter, zoals dit voorbeeld al aangeeft, dit kan gemakkelijk een abstract idee blijven zolang je zelf het gevoel kan houden niet aan de kant te staan waar de klappen vallen. Dan is God behalve bij gelukvogels als jij *ook nog* bij de pechvogels. Je kunt leven lang lezen en schrijven en spreken over een God die juist en in de eerste plaats de God van de pechvogels wil zijn, maar als je zelf het gevoel hebt in de miserie te zitten als in een zuigend moeras gebeurt er iets – kan er iets gebeuren. 'Dit gaat over jou! Geloof je dat?'

Mede dankzij degenen die mij omringen geloof ik dat ik het geloof. Dat is genoeg, want zoals Paulus schrijft heeft God het zwakke uitverkoren om het sterke te beschamen (1 Korintiërs 1,27). Daar ben ik dankbaar voor. 'Kome wat komen moet, maar laat het om Jou zijn dat wij het uithouden en niet om niemand', heeft Huub Oosterhuis gedicht. Maar zonder Jou zouden we het helemaal niet uithouden! Dus: Kome wat komen moet, het zal om Jou zijn en om elkaar dat wij het uithouden. En niet om niemand of voor niets.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus